Deschiderea expoziţiei-târg a Basarabiei de Nord dela Dondușani gară (Soroca)

Soroca, 5 Septembrie

In cadrul unei solemnităţi mărețe, s'a făcut deschiderea expoziţiei târg a Basarabiei de Nord, ce se organizează anual la Dondușani gară (Soroca). Anul acesta, expoziţia a fost pusă sub patronajul d-lui rezident regal prof. Traian Ionaşcu dela ţinutul Prut. Pregătirea expoziţiei s'a făcut sub îngrijirea d-lui Gh. Culnev, primarul comunei Dondușani şi comisarul general al expoziţiei.

Expoziţia-târg a fost organizată cu deosebită grijă, cuprinzând numeroase secţii, rânduite cu pricepere şi constitue o icoană vie a străduinţei şi înfăptuirilor pe variatele tărâmuri de muncă şi în deosebi pe tărâmul agriculturii şi zootehniei, din această parte a provinciei dintre Prut şi Nistru.

Pavilionul central a fost renovat şi frumos decorat iar spiritul Frontului Renaşterii în interior. Deosebit de plăcut impresionează tabloul dela sala cea mare a acestui pavilion, tablou simbolic ce reprezintă România strângând cu dragoste pe fiicele întoarse la sânul ei.

Floraria din faţa pavilionului central, având la mijloc bustul M. S. Regelui Carol II, completează frumuseţea întregului ansamblu. Expoziţia mai are parc distractiv şi muzică militară.

In cele expuse s'a dat o foarte mare atenţie agriculturii. Desprindem câte ceva din cele expuse:

Astfel, ocolul agricol Târnova, condus de d. ing. agr. Andrei Elaş, a expus tot felul de produse agricole tărăneşti.

Şcoala de agricultură, Grinăuţi, de sub conducerea d-lui ing. agr. Ştefan Catelly şi sindicatul crescătorilor de animale din Nordul Basarabiei, condus de d. P. Boicu, au expus diferite animale de rassă, obţinut direct sau prin încrucişare. Au mai expus animale şi marii proprietari din împrejurimi, precum şi numeroşi agricultori.

Ocolul silvic Lipnic, condus de d. ing. silvic Cerna, a expus secţia silvică şi secţia de vânătoare.

Gimnaziul industrial de băeţi din Corbul, de sub conducerea d-lui ing. Ion Sorbală, comandant străjer, a expus: mobile de împletituri, mobile de tâmplărie, lucrări din fier. de strungărie, turnătorie şi rotărie, prăşitoare, vânturătoare, piese turnate, un bust al lui Eminescu, trăsură pe arcuri, o căruţă cu osie de fier, precum şi un pavilion al cohortei străjereşti.

Circumscripţia medicală Climăuţi, de sub conducerea d-lui dr. Eustafie Neagovschi, a expus tablouri şi scheme prin care se arată realizările în domeniul asistenţei sociale din localitate şi mai cu seamă în domeniul sanitar şi medical din cuprinsul circumscripţiei respective.

D. I. Mardorisevici (Bălţi), a expus materialul didactic intuitiv pentru şcolile de agricultură şi ingineri agronomi.

D-na Acvilonova (Soroca) a expus lucrări de artă decorativă.

Deasemeni, au fost expuse şi numeroase alte lucrări interesante şi practice, menite să fie un îmbold de muncă şi propăşire.

ASISTENŢA

In vederea solemnităţii, au sosit d-nii: inspector administrativ Eftimie Nicolaie, reprezentantul rezident regal al ţinutului Prut; Emil Niţescu, director regional c. f. r. Iaşi; Gherman Pântea, fost primar de Chişinău; maior Ursu Aristide, comandantul legiunii de jandarmi Soroca; maior Gr. Stănescu comand. subinspectoratului premiltair Soroca; prefect-gerant al judeţului, d. căpitan N. Scutelnicu, comand. gărzii F. R. N. Soroca; ing. agr. V. Palamar, şeful serviciului agricol judeţean; Gheorghiu şi M. Vulpescu, administratori financiari.

Oaspeţii au fost primiţi de d-na şi d. primar, Gh. Culnev, d-nii C. Nicolau, preşedintele expoziţiei; N. Dardan, şeful gării locale; ing. I. Sorbală, comand. străjerilor; ing. agr. Ştefan Catelly, ing. agr. A. Elas, I. Pomer, ing. silvic Cerna, dr. E Neagovschi, dr. Th. Botnaru, P. Boicu, etc.

Se mai aflau de faţă: familia d-lui general Dombrovschi, d-na şi d-nii Boris şi Vasile Boutny de Caţman, pretor Florescu (Floreşti), căpitan Cuculescu, cu d-na (Soroca), judecător I. Munteanu cu d-na, S. Ganea, comand. premilitar, cu d-na (Târnova), păr. Teodor Spoială (Plopi), N. Gafencu cu d-na etc.

SOLEMNITATEA

Solemnitatea a început cu o slujbă religioasă, oficiată de preoţii Serghei Romanciuc (Corbul), Andrei Donos (Grinăuţi) şi N. Gontea (Dondușani), răspunsurile fiind date de corul bisericesc din Corbu, condus de cântăreţul Bulat.

Intâi a vorbit păr. N. Gontea, care a arătat însemnătatea expoziţiei.

D. C. Nicolau, preşedintele expoziţiei, a făcut istoricul acestei expoziţii, unde se expun nu exponate, ci o muncă la care au conlucrat braţele şi priceperea celor dornici de mai bine.

In încheere, d. Nicolau a mulţumit d-lui reprezentant al rezidenţiei pentru participarea la deschiderea ei.

D. ing. agr. V. Palamar, şeful serviciului agricol judeţean Soroca, a scuzat lipsa d-lui inspector general agricol al ţinutului Prut, a d-lui preşedinte al Camerei agricole Soroca, ing. agr. Vladimir Sciuca şi a d-lui director al Camerei ing. agr. S. Grăjdeanu.

Mai departe, vorbitorul a subliniat importanţa acestei expoziţii îmbrăţişată cu multă căldură de Camera agricolă Soroca.

D. Gh. Culnev, comisarul general al expoziţiei şi-a exprimat bucuria faţă de atenţia d-lui rezident regal al ţinutului Prut, reprezentat prin d. inspector administrativ Eftimie Neculai şi a mulţumit tuturor acelora cari au contribuit la buna organizare şi asigurarea reuşitei acestei expoziţii-târg.

D. inspector administrativ Eftimie Nicolae a spus între altele: Am plăcuta îndatorire să reprezint pe d. prof. Traian Ionaşcu, rezident regal al ţinutului Prut, la această manifestaţie prilejuită de expoziţia de faţă ce ilustrează bogăţiile din moldovenescul ţinut al Sorocii şi Basarabiei de Nord.

După cuvântări, s'au vizitat pavilioanele expoziţiei şi animalele expuse, vizitatorii rămânând plăcut impreisonaţi de constatările făcute.

A urmat, în sala restaurantuliu din pavilionul central, o masă pentru oaspeţi şi autorităţi, cu care ocazie s'au ţinut mai multe cuvântări.

D. inspector ad-tiv Eftimie Nicolaie a toastat pentru M. S. Regele Carol II.

Au mai vorbit d-nii: Gherman Pântea, Emil Niţescu, director regional c. f. r. Iaşi, ing. I. Sorbală, directorul gimnaziuliu industrial Corbu şi Florescu, pretorul plăşii Floreşti.

CRONICA SPORTURILOR

România la marile serbări de gimnastică dela Stockholm

Echipa studenţilor A. N. E. F. care a reprezentat România la serbările dela Stockholm

In anul acesta s'a împlinit o sută de ani dela moartea lui P. H. Ling, fondatorul sistemului de gimnastică suedeză figură din cele mai populare în ţările scandinave şi care a contribuit într'o foarte mare măsură la sporirea capitalului biologic al popoarelor nordice.

Poporul suedez a transformat această aniversare într'o adevărată sărbătoare naţională. Intr'o atmosferă înălţătoare, instituţiile de specialitate din Suedia, sprijinite de stat şi sub patronajul M. S. Regelui Gustav V şi al A. S. R. Principele moştenitor Gustav Adolf, au organizat în luna Iulie a acestui an, mari serbări comemorative urmate de un congres internaţional de gimnastică, precum şi a taberei internaţională în apropiere de Stockholm, la cari au participat peste douăzeci de naţiuni.

România face parte dintre ţările cari, apreciind valoarea igienică şi superioritatea metodei suedeze în materie de gimanstică, a introdus sistemul suedez în instituţii de specialitate — adaptând-o condiţiilor materiale dela noi şi particularităţilor poporului onstru — şi a răspândit-o, prin absolvenţii ei, în învăţământul de toate gradele. Astăzi sistemul de gimanstică suedez este introdus oficial în şcoala românească şi e însuşit şi de organizaţiile cari se ocupă de educaţia tineretului: Straja Ţării, Serviciul Social, Pregătirea premilitară şi organizaţia muncitorească Muncă şi voie bună.

Academia naţională de educaţie fizică, ca instituţie de specialitate şi care întreţine încă dela înfiinţare legături strânse de colaborare cu instituţiile similare din Nod, a luat parte la congres prin delegaţii săi oficiali, iar o echipă de douăzeci studenţi sub conducerea prof. V. Roşală, a făcut două demonstraţii în cadrul marilor serbări de gimnastică dela Stockholm.

Impresia făcută de societatea de gimnastică a studenţilor-români a fost din cele mai frumoase. Forurile competente suedeze şi presa de specialitate începând cu marile cotidiane: Svenska Daghladet, Dagens nyheter, Stockholms tidningen, Aftonbladet, Sozal demokraten, Idrott bladet, etc., s'au exprimat în termenii cei mai elogioşi despre echipa română, publicând numeroase fotografii ale echipei şi mişcării din programul ei.

Atitudinea corectă şi frumoasă a studenţilor ostrii, energia, precizia şi eleganţa cu care au executat mişcările au fost remarcate atât de specialişti, cât şi de publicul suedez, aşa de bine cunoscător în materie, alături de străinii cari au participat într'un număr aşa de mare la serbări.

După participarea studenţilor români în tabăra internaţională studenţească dela Berlin, cu ocazia Olimpiadei, acesta este al doilea mare eveniment în domenul gimnasticei, la care ia parte echipa studenţilor A.N.E.F., cu un aşa frumos succes pentru bunul renume al ţării noastre peste graniţă.

Cronicari fideli ai faptelor de seamă pe marele ogor al educaţiei fizice, însemnăm pe răboj sacrificiul material al A.N.E.F. care a suportat cheltuielile deplasării şi ale uniformelor, — şi efortul studenţilor cari ne-au reprezentat ţara într'un mod aşa de strălucit.

C. M.

xx

FOOT-BALL

Echipa naţională pleacă Vineri la Belgrad

După cum se ştie, Duminică se dispută la Belgrad întâlnirea dintre echipele naţionale ale României şi Iugoslaviei. In deschidere la acest joc se va desfăşura partida dintre selecţionatele de juniori ale oraşelor Belgrad şi Bucureşti. Cele două echipe au fost alcătuite şi vor părăsi Capitala împreună Vineri de dimineaţă. Cei doi ripensişti Marcu şi Pavlovici se vor ataşa grupului la Timişoara.

Vor merge în calitate de conducători d-nii Virgil Economu. maior Brezeanu, Costel Rădulescu şi Bucur Bârsu.

F. C. Carpaţi şi-a romanizat echipa!

Comitetul federal a luat o hotărire mai veche prin care s'a permis jucătorilor minoritari să-şi schimbe numele, adoptând unul românesc.

Gruparea care are cei mai mulţi minoritari în echipă şi care s'a grăbit să-i romanizeze (!) este F. C. Carpaţi. Intr'adevăr aceasta a înaintat la F.R.F.A. cererile individuale a zece jucători, pentru schimbarea numelor după cum urmează, cereri care au fost aprobate de biroul federal.

In viitor **Perneky** se va numi **Perianu; Szoeke, Blondul; Telegvy, Tenescu; Kerth, Grădinaru; Hevessy, Hodişan; Sereny, Selegeanu; Hoffman, Lemnaru; Ghidale, Ghiţescu; Stetz, Stelian şi Ardaş, Ariton.**

Arbitrii jocurilor din Cupa României

Duminică se dispută prima etapă din cupa României, C. C. A. a desemnat pe următorii arbitri cu conducerea jocurilor.

BUCUREŞTI

Sportul Muncitoresc-Vulturii Carpaţilor, arbitru d. Drăgan E. (Bucureşti).

Vergu-Biruinţa, arbitru d. Gheorghe D. (Bucureşti).

Carmen-I. Dârlău, arbitru d. Georgescu V.

A.S.C.A.M.-Tricolor Venus (Călăraşi), arbitru d. Ionescu Ştefan (Bucureşti).

S.E.T.-Băneasa, arbitru d. Bădescu I. (Bucureşti).

Socec Lafayette-C.F.R.B.T., arbitru d. Ganţu Maxim (Bucureşti).

Viforul Dacia-Metropola, arbitru d. A. Ţovaru (Bucureşti).

Olimpia-Universul, arbitru d Cauciuc Leonard (Bucureşti).

Gloria-Arsenal, arbitru d. Mincu Dumitru (Bucureşti

GIURGIU

Unirea-Garajele Mihăescu, arbitru d. Omete (Giurgiu).

BAZARGIC

Gloria Venera C.F.R.-Avântul, arbitru d. P. Gheorghe (Constanţa).

FOCŞANI

Vrancea-Avântul, arbitru d. Rustea V.

BRAILA

Primăria-V.T.M., arbitru d. Stănescu (Brăila).

GALAŢI

Metalosport-A. S. Brăiliţa, arbitru d. Anghena I.

TARGOVIŞTE

Tennis Club-P.A.S., arbitru d Alexandriu (Bucureşti).

VALEA CALUGAREASCA

Gloria Mărăşeşti-Steaua Română, arbitru d. L. Carmin (Ploeşti)

GURA OCNIŢEI

Concordia-Astra Română (Ocniuri), arbitru d. Coca Ştefănescu (Ploeşti).

CRAIOVA

Sportul Muncitoresc-Metalosport (Bucureşti), arbitru d. Bârsan I. (Craiova).

CLUJ

Hagglbor-C. S. Muncitoresc, arbitru d. Pascu (Cluj).

TR.-SEVERIN

Voinţa-Oltenia (Craiova), arbitru d Ucenic (Lugoj).

Corvinul-Metalosport (Ferdinand), arbitru d. Simo I. (Petroşani).

LONEA

C S. Lonea-Metalosport (Nadrag), arbitru d. Athanasiu C (Cugir).

CALAN

Metalosport-Aninoasa, arbitru d. Cosma (Deva).

UIOARA

Solvay-Uranus, arbitru d. Bratunea A (Câmpia Turzii).

PAŞCANI

Unirea C.F.R.-Mihai Viteazul. arbitru d. I. Ionescu (Iaşi).

RADAUŢI

Jahn-H.L.A., arbitru d. Dobrogeanu N. (Cernăuţi).

Hagviruch-C. F. R. (Cernăuţi), arbitru d. Hordeanu (Rădăuţi)

CERNAUŢI

Caurom-C.F.R. (Rădăuţi), arbitru d. Georgescu C. (Cernăuţi)

BOTOŞANI

Şoimii-Venus, arbitru d. V Bude (Iaşi).

SUCEAVA

Cetatea Sucevii-Fabrica de zahăr Ripiceni, arbitru d. Marin Dumitru (Rădăuţi).

SIBIU

Românofir-S. G. S., arbitru d. Guga T. (Sibiu).

C. S. Muncitoresc-S. S. Elastic, arbitru d. Gherman N. (Sibiu).

Amateur-Metrom, arbitru d Jivu V. (Sibiu).

BRAŞOV

A.C.F.R.-U.A.M., arbitru d. Belindu I. (Braşov).

SIGHIŞOARA

A.C.F.R.-Vitrometan, arbitru d Dordea C. (Sibiu).

CAMPINA

Sportul Muncitoresc-Sportul Muncitoresc (Braşov), arbitru d. Panait Popescu (Ploeşti).

BISTRIŢA

S. S. Bistriţa-C.F.R. (Cluj), arbitru d. căpitan Bedeleanu (Adjud)

BUCUREŞTI

Metaloglobus-Şoimii C. F. R (Galaţi), arbitru d. Doja Ştefan (Bucureşti).

Tot Australia a câştigat „Cupa Davis"

New-York, 5 (Rador). — Eri s'a jucat ultimele două probe de Simplu domni ale finalei Cupei Davis, la Filadelfia.

Rezultatele înregistrate sunt: QUIST (Australia) — RIGGS' (America) **6: 1, 6: 4, 3: 6, 6: 4.** BROMWICH (Australia) — PARKER (America) **6: 0, 6: 3, 6: 1.**

Astfel, echipa Australiei, învingând echipa Statelor Unite cu 3: 2, a cucerit trofeul clasic al tenisului mondial.

xXOOXx

La moartea primpretorului Traian Balomiri

Orăştie, 2 Sept.

In Cluj s'a stins din viaţă, în etate de 59 ani, primpretorul de Cluj, Traian Balomiri.

Funcţionar de carieră ad-tivă încă sub stăpânirea unguerească, a intrat dela începutul României Mari în serviciul ad-ţiei ca pretor, primpretor la Orăştie, primpretor la Cohalm şi la Cluj, aici stând neîntrerupt timp de 18 ani.

Inmormântarea s'a făcut în prezenţa familiei, rudelor, prietenilor şi poporului din sat şi jud, în comuna natală Balomir, din plasa Orăştie.

Prohodul a fost oficiat de preoţii: protopop Ioan Bejan şi pr. Avram din Cugir şi Beniamin Pop din Şibot, răspunsurile fiind date de corul preoţilor, învăţătorilor şi cantorilor prezenţi.

Protopopul Bejan a ţinut un impresionant panegiric, iar publicistul dr. Eugen Munteanu din Orăştie, fost primodetor, a vorbit în numele fostilor colgi de ad-ţie, arătând calităţile de bun român şi slujbaş ale răposatului.

xxOOOXx

Dela „Crucea Roşie" Ploeşti

Ploeşti, 5 Septembrie

D. I. Gh. Obrocea, senator şi preşedinte al societăţii naţionale „Crucea Roşie" filiala Prahova, a adresat cetăţenilor din oraşul şi judeţul nostru următorul călduros apel:

Iubiţi ploeşteni şi prahoveni,

„Vremurile prin care trecem impun fiecăruia dintre noi, mari şi frumoase îndatoriri. Printre acestea este şi împuternicirea la maximum a soc. „Crucea Roşie".

De aceea, noi ne adresăm tuturor prahovenilor şi ploeştenilor, ale căror nobile sentimente le cunoaştem şi le preţuim, să îngroaşe rândurile acestei asociaţii, contribuind cu obolul lor cât de modest la realizarea înaltelor scopuri ale acestor instituţii.

Sediul societăţii naţionale „Crucea Roşie" filiala Prahova, se află în str. Justiţiei nr. 16 Ploeşti şi este deschis în fiecare zi între 10—12 jum. dimineaţa şi 17—19 d. a.

*

Sâmbătă, 9 Septembrie cor. la ora 5 d a va fi în sala de consiliu a prefecturii depe bulevardul Independenţei, întrunirea membrilor soc. „Crucea Roşie" când se vor comunica măsurile luate de conducerea centrală şi se vor distribui ordine, în consecinţă.

La această adunare pot să participe toate persoanele care doresc să contribue şi să sprijine frumoasa **menire a soc. „Crucea Roşie".**

ŞVABII IN BANAT

II

Câteva elemente caracteristice ale minorităţii şvăbeşti.— Obiceiuri de viaţă: jocul, nunta, înmormântarea

(Dela redacţia noastră din Banat)

Un obiceiu la dansurile şvabilor

Timişoara, Septembrie

Pentru o prezentare în linii mari a felului de viaţă al şvabului din Banat, am culeş unele observaţiuni personale, din contactul ce l-am avut în ancheta noastră cu diferitele sate, sau le-am luat din ce s'a scris în această privinţă. Cum nu este scopul urmărit de noi, ca să facem o descriere prea amănunţită a acestei laturi a problemei, ne mărginim să arătăm această parte, doar în liniile ei mari, atât cât este necesar să fie cunoscut de cititorul nostru.

Fiind recrutaţi din diferite provincii şi având origini etnice deosebite, şvabii nu prezintă o omogenitate etnică, de unde şi numeroasele aspecte sub cari se prezintă felul lor de viaţă, potrivit aclimatizării în diferitele părţi ale Banatului. Felul lor de viaţă îşi are de sigur particularităţile sale, cari s'au cizelat pe baza tradiţiei şi îndrumării unitare pe care au avut-o din partea conducătorilor, dintre cari preotul şi învăţătorul dela începuturile lor în Banat, s'au bucurat de o ascultare şi prestigiu neştirbit în faţa populaţiei.

Un alt element, care a jucat mare rol, poate decisiv, în păstrarea fiinţei lor etnice şi caracteristicei etnice, a fost biserica, prin care şi-au păstrat în cele două secole de viaţă întreaga fiinţă etnică.

Dacă şvabii din Banat îşi împărţeau rândurile între două sau multe religii, forţa lor nu era azi aceiaşi. Datorită faptului că toţi aparţin bisericei catolice, de ritm latin, religiozităţii lor împinsă până la bigotism, el şi-au cristalizat în jurul bisericei întreaga lor forţă de organizare şi solidaritate.

Să arătăm câteva caracteristici proprii. In cea mai mare parte sunt de statură mijlocie, blonzi şi de un temperament domol. Un popor cu fire blândă, însă cu o mândrie specifică, câştigată încă din primele lor începuturi legate de protecţia foştei stăpâniri austro-maghiare. Din cauza traiului lor ajung însă la obezitate, mai ales femeile. In general sunt foarte muncitori, disciplinaţi şi au o conştiinţă a solidarităţii foarte desvoltată, care-i situează pe primul plan al vieţii economice din acest ţinut.

Intreaga lor preocupare se învârte în jurul gospodăriei, din ridicarea căreia şi-au făcut un adevărat cult, alături de hrana trupului, pentru care au o predilecţie specială.

Este interesant de sigur ca să arătăm şi câteva obiceiuri de viaţă ale şvabilor. S'ar părea că el îşi consacră mare parte din viaţă veseliei şi cultivării sufletului, mai ales că fiecare comună îşi are fanfara şi „Vereinul" său, unde se practică jocul şi distracţia. Realitatea nu este aceasta. Timpul folosit pentru cultivarea sufletului şi pentru distracţii este cel rămas după îndeplinirea tuturor obligaţiunilor legale de agricultură.

Cea mai mare şi mai importantă festivitate a satului şvăbesc, este sărbătorirea tradiţionalei „rugi" sau hramul bisericei (kirchwai) care în unele locuri durează o săptămână.

Acest prilej este folosit pentru a se face vizite. La fiecare casă, bogat aprovizionată cu mâncări se adună rudeniile din toate părţile, ospătându-se.

Această sărbătoare este împreunată cu dansuri, între cari tradiţionalul walzer şi polca, apoi marşuri cu fanfara, pelerinagii, coruri, serenade, vizite între tineri şi petreceri în sălile anume destinate.

In rânduri disciplinate, cu costume curate şi panglici, având fanfara în frunte cu tinerii, vizitează pe fiecare fată, fiind bine primiţi şi ospătaţi.

In faţa bisericei se ridică un par de lemn înalt de 15—20 m. vopsit în culorile naţionale ale lor şi împodobit cu flori şi verdeaţă, iar sub el pe un podiu se aşează un pomuleţ împodobit, care se pune de tineret la licitaţie. Acest pom se cheamă „Rosmarin Strauss", iar de regulă acest pom este cumpărat de un tânăr pentru aleasa inimei sale. Acelaşi obiceiu se păstrează şi la baluri şi nunţi, unde este reprezentat printr'o ramură, pe care tinerii o poartă la dans.

Fata care ajunge astfel în posesia pomului, este sărbătorita zilei. Ea porneşte dansul cu iubitul ei şi este cerută la dans de fiecare tânăr.

De regulă peste săptămână şvabii sunt ocupaţi cu agricultura, iar în timpul liber — Duminicile şi sărbătorile — cei tineri îl folosesc mergând la horă, tinerii căsătoriţi făcând vizite celor bătrâni, iar aceştia din urmă jucând cărţi pe boabe de porumb, sau stând de vorbă la casinou în jurul unui pahar cu bere.

Fiind un popor foarte materialist îşi subjugă totul poftei de avere. Astfel şi căsătoria se transformă într'o combinaţie materială în care joacă rol interesul material şi nici decum sentimentele. In cele mai multe cazuri căsătoria se face între rudenii, în regulă generală între veri, chiar primari, pentruca averea să rămână în mâna aceloraşi familii. Dacă părinţii tinerilor ajung la înţelegere, atunci se pune la cale şi căsătoria, care se face fără prea multă ceremonie, uneori chiar într'o zi lucrătoare. Uneori ceremonia este Sâmbăta, în care caz şi numărul invitaţilor este mai mare şi în care caz nu lipseşte nici muzica.

Invitaţii aduc tinerilor căsătoriţi daruri de muntă, de regulă obiecte de cari au nevoie în căsnicie.

Cu prilejul căsătoriei tinerii trec direct în posesia şi deplina proprietate a pământurilor, astfel că ştiindu-se stăpâni ai moşiei, ei aduc o rârnă tinerească şi întrecere în a-şi organiza gospodării cât mai bine înzestrate şi mai rentabile.

In schimbul pământului, tinerii trebuie să asigure părinţilor o rentă pe viaţă, pentruca aceştia să-şi aibă bătrâneţea asigurată.

Astfel se naşte un adevărat sistem, prin care părinţii sunt rentierii copiilor. Ştiind că îşi au bătrâneţea asigurată, ei muncesc din greu, cu multă râvnă la timerete, pentruca atunci când îşi vor căsători copiii să devie rentierii lor. Nu numai părinţii tinerilor, dar şi ai fetelor îşi au astfel bătrâneţea asigurată de orice griji materiale, pentrucă copiii lor le vor furniza regulat cereale, lemne şi tot de ce au nevoie.

Inmormântarea se face la şvabi după o ceremonie, în care totul este subordonat aceluiaşi cult, pe care îl au pentru viaţă. Incepând cu dricul şi sfârşind cu numeroasele coroane de flori, cu muzica, care este adusă şi bătrânilor, totul pare aranjat pentru o cât mai fastuoasă despărţire de viaţă.

Avându-şi asigurată bătrâneţea, odată cu căsătoria copiilor, şvabii îşi subordonează totul stomacului, pe care-l alimentează fără nici o îngrijire şi nici o măsură. De aceea trecând prin satele şvăbeşti esti intrigat de numărul mare de bărbaţi obezi, dar mai ales femei, dintre cari unele de mari proporţii.

O mare grije se dă însă şi îmbrăcămintei, pe care o păstrează în staire curată, fără însă a se ajunge la o artă tărănească remarcabilă.

Imbrăcămintea femeii sau bărbatului şvab se rezumă la culori negre, sumbre, ajustate cu diferite panglici şi culori vii.

Abia fetele cu ocaziunea „confirmaţiei" împlinirei a 14 ani, când sunt pentru prima dată împărtăşite cu mare fast în biserica lor catolică şi trecute în rândul adolescentelor, îmbracă haina albă.

Pentru traiul lor de robotari conştiincioşi al pământului, viaţa se desfăşoară după regule precise, cu regularitate de ceasornic, după tradiţie şi îndrumările conducătorilor, cari le sunt un adevărat îndreptar de viaţă, de unde şi solidaritatea lor economică.

OCTAV METEA

(Va urma)

CĂRŢI NOUI

„Şapte ani învăţător la sat" de Stelian Rădulescu

Editura „Universul"

In dorinţa de a contribui la opera de ridicare a satelor noastre, editura ziarului „Universul" a scos de sub tipar zilele acestea o foarte interesantă lucrare a d-lui *Stelian Rădulescu*, inspectorul şcolar al municipiului Bucureşti: *„Şapte ani învăţător la sat"*.

Intr'o vreme ca cea de azi, când prefacerile sociale recente au impus conducătorilor ţării şi legiuitorilor să dea vieţii satelor o altă organizare şi să întrebuinţeze noui metode pentru promovarea culturii şi economiei tărăneşti, cartea d-lui Stelian Rădulescu, plină de impresii, experienţe, orientări şi sugestii, apare întocmai ca o luminiţă, un îndrumător interesant şi bine venit, pe care autorul îl pune la îndemână, nu numai conducătorilor şcoalei rurale, ci chiar tuturor celor ce se ocupă de problemele sătesti: comandanţii străjeri şi premilitari, comandanţii şi echipierii serviciului social, preoţii, medicii rurali, fruntaşii administraţiilor comunale, şi toţi cei ce se însufleţesc urmărind mişcarea culturală românească.

In cele două sute de pagini, şi într'un stil ferit de „preţiozităţi literare" — şi tocmai pentru aceasta constituind o frumoasă literatură—rând pe rând autorul ne aduce în faţa ochilor şi ne desfăşoară atrăgător mai toate problemele ce l-au frământat timp de şapte ani, anii tinereţii, în munca sa tăcută, de învăţător conştient şi tare aprins de focul apostolatului curat.

Capitole ca: „Muzeul satului", „Excursii", „Pomul de Crăciun", „Ocolind grădina", „Farmacia şcoalei", „Cooperativa şcolară", „Şezători", „Orele de lectură", „Mama, femeia dela ţară", „Ţăranul", „Copiii, micii mei prieteni", „Serbarea sădirii pomilor" şi multe altele, tot atât de calde şi convingătoare, trebue s'o mărturisesc sincer, nu am mai savurat decât în cartea de acum trei decenii, a marelui îndrumător haretist, Spiridon Popescu: „Contribuţiuni la munca învăţătorului", a cărei lectură, pe vremuri, ne procura cele mai fericite prilejuri de avânt, de idealuri învăţătoreşti.

Cine citeşte lucrarea d-lui Stelian Rădulescu, nu se poate să nu-şi spună la urmă sieşi: „Regret că nu sunt şi eu învăţător la sat !"...

Teocast.

Cărturarii din Banat, de Trandafir Laţia

(Bucureşti, 1939)

De pe la sfârşitul secolului XVIII şi începutul secolului XIX, s'au ridicat în Banat un număr de bărbaţi de seamă, cari au luptat cu armele culturii împotriva asupritorilor neamului. Mişcarea bănăţeană se integrează în mişcarea mai largă a Ardealului, cunoscută sub denumirea de şcoala latinistă. Despre aceşti cărturari din Banat, scrie d. *Trandafir Laţia*, o interesantă lucrare, publicată de „Cartea Românească", în colecţia „Cunoştinţe folositoare". Iată numele celor a căror viaţă şi activitate culturală o prezintă autorul: Paul Iorgovici (1764-1808); Dimitrie Ţichindeal (1775-1818); Mihail Roşin-Martinovici (1750-1822); Constantin Diaconovici-Loga (1770-1850); Damaschin Bojinca (1802-1869); Iulian Grozescu (1839-1872); Ion Popovici-Bănăţeanul (1869-1893); Victor Vlad Delamarina (1870-1896); Vasile Maniu (1824-1901); Atanasie Marian Marinesc.. (1830-1914); Cassian R. Munteanu (1892-1921); Iosif Popovici (1876-1928); Gheorghe Catană.

Activitatea desfăşurată de prefectura jud. Brăila

Lucrări tehnice.— Combaterea epidemiilor şi epizootiilor.— Situaţia financiară şi a căminelor culturale

Brăila, 5 Sept.

Am arătat, că, la prefectura judeţului nostru s'a ţinut o conferinţă administrativă, prezidată de d. prof. universitar Const. Giurescu, rezident regal al ţinutului Dunărea de jos.

Cu acest prilej trebuie să arătăm că d. col. Vasile Atanasiu prefectul judeţului pe lângă darea de seamă făcută cu privire la activitatea desfăşurată pe tărâmul administrativ, s'a mai ocupat şi de starea culturală, socială, economică şi tehnică.

D-sa a arătat că, s'au executat până acum curăţiri de şanţuri pe 26 km. şi s'au făcut şanţuri noui pe întindere de 6 km.

Prefectura a aprobat un singur proect de lucrări de întreţinere în regie, în valoare de 373.490 lei şi mai sunt în curs de examinare altele în sumă de 3.100.000 lei.

Printre alte lucrări tehnice, prefectura a întocmit proecte pentru construirea şoselei de pe marginea Dunării între comuna Chiscani-Mihail Bravul, în valoare de 53.000.000 lei.

Din fondul afectat de ministerlu sănătăţii s'au executat în cuprinsul judeţului 13 fântâni sistematice, prevăzute cu tuburi de beton, acoperite cu tablă, având roţi şi câte două găleţi.

Serrviciul tehnic prin personalul său a făcut plantaţiuni pe drumurile comunale şi judeţene în preajma a 12 comune.

Telefoanele s'au revizuit şi pus în stare de funcţiune, iar reţeaua telefonică care fusese în parte distrusă de polei, refăcută.

STAREA SANITARA

Actualmente starea sanitară în judeţ este bună, iar epidemia de scarlatină care la un moment dat făcea ravagii a fost stinsă.

In tot cuprinsul judeţului ofensiva sanitară nu a încetat nici un moment. S'au luat măsuri dictate de igiena umană şi animală şi pentru controlul apei potabile.

Deasemeni, datorită măsurilor luate de serviciul veterinar epizootiile, în deosebi cea de febră aftoasă, au fost combătute.

Din darea de seamă făcută de d. prefect mai reese că, în judeţ avem 16 dispensare, din cari numai patru în localuri bune şi proprii.

CUM DECURG INCASARILE

D. prefect a mai arătat că, în cursul lunii August încasarea dărilor a atins cota de 70 la sută.

Asupra acestui capitol despre care personal se interesează zilnic d. Armand Călinescu, prim ministru, d. prefect a stăruit ca cei în drept să depună toată vigilenţa ca să obţină din partea sătenilor plata obligaţiunilor.

D. prefect a reamintit sacrificiul făcut de guvern care a dat două miliarde pentru valorificarea grâului în folosul săteanului şi a plătit acestuia vagonul de grâu cu peste 40 mii lei, în timp ce în străinătate cel mai bun preţ obţinut este de 25 mii lei de vagon.

Se cuvine ca această mare binefacere a guvernului — a spus d. prefect — să-şi aibă răsplata prin îndeplinirea obligaţiunilor, mai ales că de acestea depinde şi creditul pe care statul l-ar putea acorda şi în viitor.

CATE CAMINE CULTURALE SUNT IN JUDEŢ

Datorită activităţii desfăşurată în judeţ, situaţia căminelor culturale este bună.

In cadrul legii serviciului social reprezentat la Brăila prin d. prof. I. N. Dianescu şi preot. Nicolae Constantin, s'au mai înfiinţat 24 cămine culturale pe lângă cele 35 existente.

Până la sfârşitul lunii Septembrie cele 24 cămine culturale vor avea clădiri proprii.

Şcoala de echipiere, care a fost adăpostită în judeţul nostru şi-a executat programul în condiţiuni mai mult decât fericite, iar autorităţile i-au pus la dispoziţie totul de ce a avut nevoie pentruca să-şi poată îndeplini rolul cât mai desăvârşit.

După ce d. prefect a atras atenţiunea primarilor, notarilor şi pretorilor în privinţa executării diferitelor ordine, a dat dispoziţiuni ca la fiecare primărie să se găsească întocmită o planşă în care să fie trecute în culori realizările efectuate.

Vorbitorul a mai arătat că, primăriile au pus la dispoziţia comitetelor şcolare sumele necesare pentru curăţenie şi aprovizionarea cu lemne de foc.

O observaţie care cu regret — continuă d. prefect — mă văd silit a o aduce în acest plen, este starea în general a sfintelor biserici, cari cu foarte puţine excepţii, nu sunt bine gospodărite de preoţii respectivi. Toate bisericile au în jurul lor câte un mic loc lăsat în părăsire. Foarte rar am găsit plantaţii, pomi fructiferi, flori şi alei, ceeace dovedeşte simţul gospodăresc al celui ce păstoreşte acolo.

D. prefect a încheiat făcând apel ca în viitor organele în subordine să-i dea ajutorul cuvenit şi să muncească necondiţionat alături de d-sa.

oxO❖Oxo